

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΜΕΑ

Με τον Νόμο 3402/2005 ΦΕΚ 258

Άρθρο 17 οι πάσχοντες από ΔΝ τυγχάνουν των ευεργετημάτων που απολαμβάνουν κατά νόμο όσοι πάσχουν από ομόζυγη μεσογειακή αναιμία. Αυτός ο νόμος είναι πολύ σημαντικός διότι μέχρι να θεσπιστεί οι πάσχοντες από ΔΝ τύγχαναν ελάχιστων ευεργετημάτων.

Το 2018 εκδόθηκαν 2 ΦΕΚ πολύ σημαντικά σε σχέση με τις προϋποθέσεις που χρειάζονται ώστε οι πάσχοντες από ΔΝ να μπορούν να τύχουν ευεργετημάτων. Αυτά είναι:

- 1) ΦΕΚ 1560/2018 τεύχος Β Αριθμ. Φ. 80100/οικ. 17630/943 με θέμα: Αντικατάσταση του Πίνακα παθήσεων που χαρακτηρίζονται μη αναστρέψιμες και για τις οποίες η διάρκεια αναπηρίας των ασφαλισμένων καθορίζεται επ' αόριστον της Φ.80000/οικ.2/1 (Φ.Ε.Κ.Β' 7/2018, ΑΔΑ: ΩΣΑΦ465Θ1Ω-ΧΟΕ) υπουργικής απόφασης.
- 2) ΦΕΚ Τεύχος Β 5987/31.12.2018 Αριθμ. Φ. 80100/ 50885/3033 με θέμα: Ενιαίος πίνακας προσδιορισμού ποσοστού αναπηρίας, βάση του οποίου το ελάχιστο ποσοστό αναπηρίας για τους πάσχοντες από ΔΝ είναι 67%.

Στην περίπτωση που ο εξεταζόμενος από την πρωτοβάθμια επιτροπή υγείας θεωρήσει ότι το ποσοστό αναπηρίας που του αποδόθηκε είναι μικρότερο από αυτό που θα έπρεπε ή από αυτό που καθορίζεται από τον ενιαίο πίνακα προσδιορισμού ποσοστού αναπηρίας, μπορεί να αιτηθεί να εξεταστεί από δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή.

Το Α΄ Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας αποφάνθηκε ότι (υπ΄ αριθμ. 29/2017 απόφαση) η δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπές που επιλαμβάνονται υποθέσεων ασφαλισμένων δεν μπορούν να μειώσουν το ποσοστό αναπηρίας το οποίο έκριναν ότι έχουν οι πρωτοβάθμια επιτροπές υγείας του ασφαλιστικού οργανισμού. Μάλιστα αναφέρουν πως η μοναδική περίπτωση μείωσης του ποσοστού είναι να προσφύγει ο ασφαλιστικός οργανισμός κατά της απόφασης της πρωτοβάθμιας επιτροπής ζητώντας να μειωθεί το ποσοστό αναπηρίας και η προσφυγή να γίνει δεκτή.

ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΤΑ:

1. Μέσα μαζικής μεταφοράς

Κάθε έτος οι περιφερειακές ενότητες της χώρας χορηγούν Δελτία Μετακίνησης σε Αμεα καθώς και των συνοδών τους, για όποιον είναι απαραίτητος, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% και βάση εισοδηματικών κριτηρίων. Παρέχεται έκπτωση 50% στα υπεραστικά λεωφορεία και 100% στα αστικά λεωφορεία του νομού.

2. Πολιτισμός

Απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής αντιτίμου όταν επισκέπτονται οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους, ιστορικούς τόπους, μνημεία και μουσεία, τα άτομα με αναπηρία (με ποσοστό 50% και άνω) και ένας συνοδός αυτών, ανεξαρτήτως χώρας προέλευσης, με την επίδειξη της αστυνομικής τους ταυτότητας ή του διαβατηρίου τους και Πιστοποιητικού Αναπηρίας Ε.Φ.Κ.Α. (απόφασης Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας - ΚΕ.Π.Α.) για τους κατοίκους της ημεδαπής ή ανάλογου πιστοποιητικού από αντίστοιχο αρμόδιο φορέα της αλλοδαπής.

3. Κοινωνικός Τουρισμός

Εφαρμόζεται πρόγραμμα επιδότησης διακοπών εργαζομένων, ανέργων, με επιταγή κοινωνικού τουρισμού, την οποία κάποιος μπορεί να την λάβει ανά 2 έτη εκτός των **ΑμεΑ και των συνοδών** τους που μπορούν να την λαμβάνουν κάθε έτος.

4. Δάνειο πρώτης κατοικίας

Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων χορηγεί δάνειο πρώτης κατοικίας σε συγκεκριμένες ομάδες πολιτών. Στην κατηγορία ΑΜΕΑ στα οποία χορηγεί δάνειο πρώτης κατοικίας υπάγονται:

- α) Νεφροπαθείς τελούντες σε αιμοκάθαρση και μεταμοσχευμένοι με νεφρό.
- β) Κωφάλαλοι, καρκινοπαθείς, μεταμοσχευμένοι με άλλα όργανα σώματος, παραπληγικοί με κινητική αναπηρία και χρήση αμαξιδίου, ανάπηροι με κινητική αναπηρία άνω του 80% χωρίς χρήση αμαξιδίου, πάσχοντες **από μεσογειακή αναιμία**, άτομα που προστατεύουν τέκνα τα οποία πάσχουν από αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω.
- γ) Τυφλοί.

5. Νομιμοποίηση αυθαιρέτων

Νόμος 4495/2017 ΦΕΚ Α/167/2017 Άρθρο 103

Μειώσεις προστίμων σε ειδικές ομάδες πληθυσμού για νομιμοποίηση αυθαιρέτων

1. Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) με **ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω**, καθώς και πρόσωπα που επιβαρύνονται φορολογικά από πρόσωπα με τις ανωτέρω ιδιότητες,

με ατομικό εισόδημα έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ ή οικογενειακό εισόδημα έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, για την υπαγωγή στο άρθρο 97 καταβάλλουν ποσοστό 15% του ενιαίου ειδικού προστίμου, ανεξαρτήτως περιορισμού κύριας κατοικίας και υποβάλλουν τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων. Το ποσοστό της αναπηρίας πιστοποιείται με βεβαίωση ή γνωμάτευση, που έχει εκδοθεί από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας.

2. Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ) με **ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω**, καθώς και πρόσωπα που επιβαρύνονται φορολογικά από πρόσωπα με τις ανωτέρω ιδιότητες, με ατομικό εισόδημα έως δεκαοκτώ χιλιάδες (18.000) ευρώ ή οικογενειακό εισόδημα έως είκοσι τέσσερις χιλιάδες (24.000) ευρώ, για την υπαγωγή στο άρθρο 97 της κύριας κατοικίας τους καταβάλλουν ποσοστό 20% του ενιαίου ειδικού προστίμου και υποβάλλουν τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων.

6. Κοινωνικό τιμολόγιο Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού

Το Κοινωνικό Οικιακό Τιμολόγιο (ΚΟΤ) παρέχει μειωμένες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας και θεσπίστηκε για την προστασία των ευπαθών ομάδων καταναλωτών και υπάρχουν εισοδηματικά κριτήρια για την ένταξη σε αυτό. Για τα **άτομα με αναπηρία** εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω τα εισοδηματικά όρια αυξάνονται.

7. Έκπτωση σε ύδρευση, αποχέτευση και δημοτικά τέλη

Νόμος 4071/2012

Άρθρο 10. Ρυθμίσεις για τις Επιχειρήσεις των ΟΤΑ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 12

Το διοικητικό συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α. (Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης) μπορεί να θεσπίζει ειδικό τιμολόγιο για τις **ευπαθείς ομάδες** των καταναλωτών με βάση ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια. Η απόφαση αυτή εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.

Νόμος 4558/2018

Άρθρο 12 Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 202 του ν. 3463/2006 (Α' 114) αντικαθίσταται ως εξής: «3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των μελών του, είναι δυνατή η μείωση δημοτικών φόρων ή τελών ή η απαλλαγή από αυτούς για τους απόρους, τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους, τους τρίτεκνους, τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μακροχρόνια ανέργους, όπως η ιδιότητα των ανωτέρω οριοθετείται αντίστοιχα από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και τους δικαιούχους του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 (Α' 94).».

Με την ίδια απόφαση μπορεί να τίθενται και εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση της ως άνω μείωσης ή απαλλαγής. Η επίπτωση στα έσοδα του Δήμου που προκύπτει από τη λήψη της απόφασης του πρώτου εδαφίου της παρούσας αποτυπώνεται υποχρεωτικά και λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έτους εφαρμογής της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. **Ειδικά για την ευπαθή κοινωνική ομάδα των ατόμων με αναπηρία συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών** που έχουν στη φροντίδα τους άτομα με αναπηρία, σε περίπτωση λήψης εισοδηματικών κριτηρίων λαμβάνεται υπόψη το πρόσθετο κόστος που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών αναπηρίας. Στο εισοδηματικό κριτήριο που αφορά στην ανωτέρω κοινωνική ομάδα θα πρέπει να υπολογίζεται μόνο το φορολογητέο εισόδημα, ώστε να μην προσμετρούνται τα πάσης φύσεως επιδόματα αναπηρίας (προνοιακά επιδόματα, εξωιδρυματικό επίδομα, επίδομα κίνησης, διατροφικό επίδομα νεφροπαθών και μεταμοσχευμένων συμπαγών οργάνων κ.λπ.) τα οποία είναι αφορολόγητα.

8. ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Μηδενική συμμετοχή προβλέπεται για τους πάσχοντες από Μεσογειακή αναιμία, **δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία**, ομόζυγη μεσογειακή αναιμία, ενδιάμεση μεσογειακή αναιμία και ομόζυγη δρεπανοκυτταρική αναιμία, στην αγορά φαρμακευτικών σκευασμάτων που αφορούν την αντιμετώπιση των διαταραχών και επιπλοκών της υγείας τους εφόσον δύναται να προκύψουν εξαιτίας των παθήσεων αυτών, είναι επιστημονικά συνδεδεμένες με αυτές και αποδεικνύεται το γεγονός αυτό από ιατρική γνωμάτευση.

Ειδικά, για τις παθήσεις μεσογειακής αναιμίας, **δρεπανοκυτταρικής νόσου**, χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας τελικού σταδίου που είναι σε θεραπεία υποκατάστασης νεφρικής λειτουργίας/περιτοναϊκή διήθηση ή έχουν διενεργήσει μεταμόσχευση, οι ιατροί των μονάδων αυτών μπορούν να συνταγογραφούν όλα τα σκευάσματα που έχουν ανάγκη οι ασθενείς για την αντιμετώπιση της νόσου τους και των επιπλοκών της.

9. Θεραπεία ηπατίτιδας C

Στους πάσχοντες από **δρεπανοκυτταρική νόσο** παρέχεται δωρεάν η θεραπεία της ηπατίτιδας C. Ένταξη σε νέες καινοτόμες θεραπείες ασθενών στα πρώιμα στάδια της νόσου ή με συγκεκριμένες συννοσηρότητες (όπως ασθενείς με αιμορροφιλία, **θαλασσαιμία**, AIDS).

10. Παρακλινικές εξετάσεις

Το ποσοστό συμμετοχής των ασφαλισμένων στις διαγνωστικές εξετάσεις είναι 0% για τους ασφαλισμένους που τα παραπεμπτικά τους εκτελούνται σε ιδιώτες

συμβεβλημένους παρόχους αλλά πάσχουν από Μεσογειακή Αναιμία, **Δρεπανοκυτταρική νόσο**, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και είναι σε θεραπεία υποκατάστασης της νεφρικής λειτουργίας ή περιτοναϊκή κάθαρση ή έχουν διενεργήσει μεταμόσχευση. Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας άρθρο 6)

11. Προγεννητικός έλεγχος

Με σκοπό την έγκαιρη διάγνωση και τη λήψη μέτρων για την πρόληψη της εκδήλωσης ή την αποτροπή της εμφάνισης νοσηρών καταστάσεων, παρέχονται στα πλαίσια της προληπτικής ιατρικής, **χωρίς συμμετοχή του δικαιούχου**, εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου σε γυναίκες και άνδρες με σκοπό τη γέννηση υγιών παιδιών και συγκεκριμένα: - Αιματολογικές εξετάσεις (γενική αίματος, ηλεκτροφόρηση αιμοσφαιρίνης, φερριτίνης, δοκιμασίες εγκλείστων και δρεπάνωσης) για τη διαπίστωση ετεροζυγωτών μεσογειακής αναιμίας και **δρεπανοκυτταρικής νόσου**.

12. Αποζημιώσεις μετακινήσεων

Οι πάσχοντες από Μεσογειακή Αναιμία, **Δρεπανοκυτταρική Νόσο** και άλλες Αιμοσφαιρινοπάθειες, και οι συνοδοί τους ,για όποιον χρειάζεται, δικαιούνται αποζημιώσεις για τις μετακινήσεις που κάνουν για μεταγγίσεις ,αφαιμαξομεταγγίσεις ή αφαιμάξεις. (οδηγός παροχών ΕΟΠΥ)

13. Προνοιακό επίδομα

Στους πάσχοντες από συγγενή αιμολυτική αναιμία (Μεσογειακή, **δρεπανοκυτταρική, μικροδρεπανοκυτταρική** κλπ) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κλπ), χορηγείται μηνιαία οικονομική ενίσχυση, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια, η οποία δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος και επομένως δεν φορολογείται. Επιπλέον δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση ή κράτηση χαρτοσήμου, δεν κατάσχεται, ούτε συμψηφίζεται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, ιδιώτες ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. ΚΥΑ Γ4/Φ.167/2073/1982

(ΦΕΚ Β 640/31-8-82)

Έγκριση εφαρμογής προγράμματος οικονομικής ενισχύσεως ατόμων που πάσχουν από συγγενή αιμολυτική αναιμία (Μεσογειακή – δρεπανοκυτταρική - μικροδρεπανοκυτταρική κλπ.) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κλπ.)".»

14. Εκπαίδευση

Η εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ατόμων που πάσχουν από συγγενείς αιμολυτικές αναιμίες που υποβάλλονται σε μεταγγίσεις ή έχουν σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις που προσδίδουν αναπηρία 67% και άνω (μεσογειακή αναιμία, **δρεπανοκυτταρική αναιμία**, συγγενής αιμολυτική αναιμία) επιτρέπεται χωρίς εξετάσεις και σε αριθμό θέσεων επιπλέον του αριθμού εισακτέων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 του .3794/2009 (ΦΕΚ 156/τ.Α΄).

Άρθρο 108 ΝΟΜΟΣ 4547/2018

Οι υποψήφιοι των παρακάτω αναφερόμενων κατηγοριών εισάγονται χωρίς εξετάσεις στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού Τομέα, στις Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες και Ανώτερες Σχολές Τουριστικής Εκπαίδευσης πλην του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών της Α.Σ.Κ.Τ. Αθήνας, του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και των Τμημάτων Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης και Δυτικής Μακεδονίας, καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%), εφόσον είναι κάτοχοι τίτλου απόλυσης από λύκειο ή αντίστοιχο σχολείο της ημεδαπής ή αλλοδαπής:

τυφλοί, με μειωμένη οπτική οξύτητα (με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) τουλάχιστον), κωφοί, κωφάλαλοι, πάσχοντες από συγγενείς αιμολυτικές αναιμίες που υποβάλλονται σε μεταγγίσεις ή έχουν σοβαρές κλινικές εκδηλώσεις που προσδίδουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω (μεσογειακή αναιμία, **δρεπανοκυτταρική αναιμία**, **μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία**, πολυμεταγγιζόμενοι πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία, συγγενής αιμολυτική αναιμία λόγω έλλειψης πυρροβικής κινάσης, αναιμία Diamond Blackfan), πάσχοντες από συγγενή ...

15. Μεταγραφή φοιτητών

Νόμος 4332/2015 Μέρος πέμπτο Άρθρο 21 παρα. 8β

Φοιτητές που έχουν αναπηρία (σωματική, διανοητική ή ψυχική) 67% και άνω, πιστοποιούμενη από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή φοιτητές που πάσχουν από τις αναφερόμενες στο παράρτημα της **υπ' αριθμ. Φ.151/17897/Β6/2014 (Β' 358)** κοινής υπουργικής απόφασης παθήσεις, όπως αυτή εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται, ή έχουν πραγματοποιήσει δωρεά οργάνου ή μυελού των οστών σε συνάνθρωπο. Οι φοιτητές αυτοί έχουν δικαίωμα μετεγγραφής στην πόλη που ο γονέας ή ο έχων την επιμέλεια δηλώνει ως μόνιμη κατοικία ή στην πόλη που πιθανώς τους παρέχεται ιατρική μέριμνα, σύμφωνα με βεβαίωση της επιτροπής της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης. Η διαδικασία για την υποβολή αιτήσεων μετεγγραφής, η εξειδίκευση των κριτηρίων χορήγησής της, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της

ανωτέρω παραγράφου 7 ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων.

16.Εργασία

Όλες οι θέσεις που προκηρύσσονται από το ΑΣΕΠ υποχρεούνται στο 15% των προσλήψεων αορίστου χρόνου στον δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα θα καλύπτεται από άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις με ποσοστό 50% και άνω και από όσους έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο, καθώς και από τέκνα ατόμων με αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Επιπρόσθετα προβλέπεται αυξημένη μοριοδότηση στα άτομα με αναπηρία, γονείς/ συζύγους/ αδέρφια /τέκνα ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις σε θέσεις ορισμένου χρόνου του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα.(νόμος 4440/2016 Άρθρο 25 παραγραφος γ και δ)

Συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα επιμόρφωσης του ΟΑΕΔ για Αμεα , συμμετοχή στα προγράμματα εργασίας του ΟΑΕΔ 3 έτη + 1 για Αμεα με προοπτικές μονιμοποίησης στην συγκεκριμένη θέση Ν. 2643/1998

Επιδοτούμενες θέσεις εργασίας στον Ιδιωτικό Τομέα μέσω ΟΑΕΔ για ΑΜΕΑ.

17.Εργασία ιατρών

Άρθρο 29 - Νόμος 3599/2007

1. Ιατροί ειδικευμένοι και οδοντίατροι, καθώς και οι απόφοιτοι όλων των Σχολών Επαγγελματιών Υγείας, Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ε. των ειδικοτήτων νοσηλευτών, τεχνολόγων ιατρικών εργαστηρίων, κοινωνικών λειτουργών, φυσικοθεραπευτών, φαρμακοποιών, ψυχολόγων και βιολόγων, που πάσχουν από:

α) ομόζυγο β μεσογειακή αναιμία, ως πολυμεταγγιζόμενα άτομα,

β) **δρέπανο και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία**, με συχνές νοσηλείες ανά έτος για κρίσεις και επιπλοκές από τη νόσο,

γ) συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία), με-ταγγιζόμενοι με παράγωγα αίματος,

δ) ενεργό ινοκυστική νόσο, που απαιτεί συχνές νοσηλείες σε παθολογική ή πνευμονολογική κλινική,

ε) αμφοτερόπλευρη νευροαισθητήρια πρακτική κώφωση,

στ) τύφλωση,

μπορούν να ζητήσουν το διορισμό τους, οι μεν ιατροί και οδοντίατροι σε προσωρινές και προσωποπαγείς θέσεις, όλες δε οι υπόλοιπες ειδικότητες σε προσωποπαγείς θέσεις της ειδικότητάς τους, που συνιστώνται με την απόφαση διορισμού σε οποιοδήποτε νοσοκομείο ή Κέντρο Υγείας του Ε.Σ.Υ. Ο διορισμός των

ιατρών και των οδοντιάτρων γίνεται για πενταετή θητεία και με εισαγωγικό βαθμό Επιμελητή Β', με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από ατομική κρίση του υποψηφίου, από πενταμελές Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής, που αποτελείται από ιατρούς Ε.Σ.Υ. με βαθμό Διευθυντή ή Επιμελητή Α' και συνιστάται για συγκεκριμένες κρίσεις, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.»

Επεκτάθηκε και για πληροφορικάριους

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4325 ΦΕΚ 47/2015 Τεύχος Α

Άρθρο 34

θ. Ιατροί και οδοντίατροι, που δεν έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό τέταρτο (64ο) έτος της ηλικίας τους, που πάσχουν από ομόζυγο Β' μεσογειακή αναιμία, **δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία**, λευχαιμία, αιμορροφιλία, νεανικό διαβήτη και κακοήγη νεοπλασματική νόσο, επιτρέπεται να τοποθετούνται **εκτός καταλόγου ως επικουρικοί ιατροί**. Η μεταξύ τους προτεραιότητα καθορίζεται από το χρόνο κατάθεσης της αίτησής τους.

18. Άδειες εκμετάλλευσης περιπτέρων

ΦΕΚ Α/54/1-4-2009 Προεδρικό Διάταγμα 37/2009 Καθορισμός προϋποθέσεων – κριτηρίων για τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης περιπτέρων σε πολεμιστές της Κύπρου, άτομα με αναπηρία και πολύτεκνους.

Άρθρο 1 Δικαιούχοι Με την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 13 του ν.δ. 1044/1971, όπως ισχύει σήμερα δικαιούνται άδεια εκμετάλλευσης περιπτέρου οι κατωτέρω: α Τα άτομα με αναπηρία (Α με Α), με ποσοστό **αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%)** και άνω, που έχουν περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση εξαιτίας οποιασδήποτε χρόνιας σωματικής ή πνευματικής ή ψυχικής πάθησης ή βλάβης, η οποία αποδεικνύεται από γνωμάτευση της Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας υγειονομικής επιτροπής του άρθρου 6 του ν. 2556/1997 (Α' 270).

19. Άδειες ταξί

Μέρος Β Κεφάλαιο Β Νόμος 4070/2012 Άρθρο 106 παρ 3

Άδειες για νέα θέση σε κυκλοφορία Ε.Δ.Χ. αυτοκινήτων ΤΑΞΙ ή ΕΙΔΜΙΣΘ

Μέρος των νέων αδειών που τυχόν προκύπτουν, χορηγείται σε πολυτέκνους και τριτέκνους με ανήλικα τέκνα, καθώς και σε **φυσικά πρόσωπα που έχουν τέκνα με αναπηρία σε ποσοστό άνω του 67%**. Σε περίπτωση υπάρξεως περισσότερων ενδιαφερομένων από τις αντίστοιχες άδειες, διενεργείται μεταξύ τους κλήρωση. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται τα

αναγκαία δικαιολογητικά, ο τρόπος υποβολής τους και το ποσοστό εκ του συνόλου των νέων αδειών που χορηγούνται στα πρόσωπα αυτά.

20. Μετάταξη προσωπικού ΟΑΕΔ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3996 Φεκ 170/2011 τεύχος Α

Άρθρο 68 Υπηρεσιακές μεταβολές προσωπικού ΟΑΕΔ

3. Όταν η μετάταξη γίνεται με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας, για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου: α) Ως πλεονάζον εκπαιδευτικό προσωπικό θεωρείται εκείνο που κατά την έναρξη του διδακτικού έτους 2010 – 2011 (1.9.2010) υπηρετεί σε εκπαιδευτικές μονάδες του Οργανισμού, η ειδικότητα με την οποία υπηρετεί βρίσκεται σε αναντιστοιχία με την εφαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών του Οργανισμού και κατά τα δύο προηγούμενα έτη δεν έχει παράσχει σε αυτές εκπαιδευτικό έργο. β) Ως πλεονάζον τεχνικό προσωπικό θεωρείται εκείνο που έχει χρονικά μικρότερη προϋπηρεσία στον ΟΑΕΔ. Μεταξύ υπαλλήλων με ισόχρονη προϋπηρεσία στον ΟΑΕΔ, προς μετάταξη επιλέγονται όσοι συγκεντρώνουν συγκριτικά τα λιγότερα κοινωνικά κριτήρια. Εν όψει της εφαρμογής του ανωτέρω εδαφίου ως κοινωνικά κριτήρια λαμβάνονται κατά σειρά υπόψη: αα) η μόνιμη αναπηρία 67% και άνω ή η πάθηση από ομόζυγη μεσογειακή αναιμία ή η σκλήρυνση κατά πλάκας ή η **μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία, ββ)** η μόνιμη αναπηρία 67% και άνω τέκνου, γγ) η ύπαρξη περισσότερων των τριών τέκνων που είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν, δδ) η ύπαρξη περισσότερων των δύο τέκνων που είναι ανήλικα ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θητεία ή σπουδάζουν, εε) η ύπαρξη συζύγου που είναι μακροχρόνια άνεργος και στ) η ύπαρξη συζύγου που είναι άνεργος.

21. Προσαύξηση 6 ημερών άδειας από την εργασία

Όλα τα ΑμεΑ με 50% βαθμό αναπηρίας και πάνω δικαιούνται 6 μέρες επιπλέον ετήσια άδεια με αποδοχές από την εργασία τους. ΦΕΚ 736/1989 Υπουργική 7

22. Άδεια 22 ημερών από την εργασία και μειωμένο ωράριο για το δημόσιο

Υπαλληλικός Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων Άρθρο 50 Παρ 2.

Υπάλληλοι που **πάσχουν ή έχουν σύζυγο ή τέκνο που πάσχει** από νόσημα το οποίο **απαιτεί τακτικές μεταγγίσεις αίματος ή χρήζει περιοδικής νοσηλείας** δικαιούνται ειδική άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες το χρόνο. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθορίζονται τα νοσήματα του προηγούμενου εδαφίου.

Μείωση του ωραρίου εργασίας κατά μία (1) ώρα την ημέρα, για τακτικούς υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., που **έχουν παιδιά** με πνευματική, ψυχική ή σωματική αναπηρία σε ποσοστό 67% και άνω ή παιδιά έως 15 ετών που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ινσουλινοεξαρτώμενο ή τύπου 1 με

ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω ή **σύζυγο** με αναπηρία 80% και άνω τον οποίο συντηρεί, γίνεται χωρίς ανάλογη περικοπή των αποδοχών τους. Η μείωση του ωραρίου εργασίας κατά μία ώρα **ισχύει και για τους έχοντες αναπηρία 67%** και άνω υπαλλήλους του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. .

Την ειδική άδεια με αποδοχές έως είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες το χρόνο, καθώς και τη μείωση του ωραρίου εργασίας κατά μία (1) ώρα την ημέρα, δικαιούνται και **οι δύο γονείς**.

23. Άδεια 22 ημερών από την εργασία πασχόντων και 10 ημερών γονέων πασχόντων για τον ιδιωτικό τομέα

Εργαζόμενοι (**ιδιωτικός τομέας**) με εξαρτημένη σχέση εργασίας, που έχουν υπηρεσία μέχρι τέσσερα (4) έτη στον ίδιο εργοδότη, οι οποίοι **πάσχουν** από νόσημα που **απαιτεί μεταγγίσεις** αίματος και παραγώγων του ή αιμοκάθαρση και το οποίο έχει γνωστοποιηθεί στον εργοδότη, δικαιούνται έως 22 εργάσιμες ημέρες τον χρόνο επιπλέον άδεια με αποδοχές. (ΕΓΣΣΕ 2002 -2003, άρθρο 8)

Στους φυσικούς, θετούς ή ανάδοχους **γονείς** παιδιού ηλικίας ως δέκα οκτώ (18) ετών συμπληρωμένων, το οποίο πάσχει από νόσημα που **απαιτεί μεταγγίσεις** αίματος και παραγώγων του η αιμοκάθαρση χορηγείται πρόσθετη άδεια **δέκα (10) εργάσιμων ημερών** ετησίως έπειτα από αίτησή του, κατά **απόλυτη προτεραιότητα** (παρ. 1 του άρθρου 51 του Ν. 4075/2012 (89 Α΄), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 45 του Ν. 4488/2017 (137 Α΄)). . Η άδεια αυτή είναι με αποδοχές και **χορηγείται και στους δύο γονείς** επιπλέον της άδειας που δικαιούνται από άλλες διατάξεις (ΕΓΣΣΕ 2004 άρθρο12) & 4075/2012 άρθρο 51 παρ. 1

24. Άδεια 15 ημερών από εργασία αναπληρωτών εκπαιδευτικών

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4485 φεκ 114/2017 τεύχος Α

Άρθρο 70 Θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

5. Χορηγείται αναρρωτική άδεια στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που πάσχουν από **δυσίατα νοσήματα**, διάρκειας **δεκαπέντε (15) ημερών** επιπλέον της προβλεπόμενης από τις ισχύουσες διατάξεις, η οποία είναι αμειβόμενη και λαμβάνεται υπόψη ως χρόνος πραγματικής διδακτικής υπηρεσίας για όλα τα δικαιώματα. Για την εφαρμογή της παρούσας, ως δυσίατα νοσήματα νοούνται αυτά της Υ1/Γ.Π./οικ. 16884/12.10.2001 απόφασης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας (Β΄ 1386).

25. Άδεια από την εργασία αιρετών μελών των Διοικήσεων των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των Αμεα

Στα αιρετά μέλη των Διοικήσεων των αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των Αμεα παρέχονται διευκολύνσεις κλιμακούμενες ανάλογα με την ιδιότητα του μέλους της διοίκησης και το επίπεδο που ανήκει ο φορέας, από τους **κάθε είδους εργασίες του στενού και ευρύτερου δημόσιου τομέα καθώς και του ιδιωτικού τομέα** για την

αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων τους. (προεδρικό διάταγμα 19 του 2004 ΦΕΚ 1/2004 Τεύχος Α)

26. Αναρρωτικές άδειες για Δημοσίους υπαλλήλους

ΦΕΚ 26/2007 Τεύχος Α για Δημοσίους υπαλλήλους ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ - ΑΝΑΡΡΩΤΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ (25)

Άρθρο 54 - Δικαίωμα αναρρωτικής άδειας

1)Στον υπάλληλο που είναι ασθενής ή χρειάζεται να αναρρώσει, χορηγείται αναρρωτική άδεια με αποδοχές τόσων μηνών όσα είναι τα έτη της υπηρεσίας του, από την οποία αφαιρείται το σύνολο των αναρρωτικών αδειών που τυχόν έχει λάβει μέσα στην προηγούμενη πενταετία. Αναρρωτική άδεια χορηγούμενη χωρίς διακοπή δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες. Χρόνος υπηρεσίας τουλάχιστον έξι (6) μηνών θεωρείται ως πλήρες έτος.

Υπάλληλος, ο οποίος δεν έχει συμπληρώσει χρόνο υπηρεσίας έξι (6) μηνών, δικαιούται να λάβει τις βραχυχρόνιες αναρρωτικές άδειες που προβλέπονται. Μετά την εξάντληση τους, ο υπάλληλος δικαιούται άδεια άνευ αποδοχών.(Όπως τροποποιήθηκε με την Παρ.1 Άρθρο 30 ΝΟΜΟΣ 3731/2008 και ισχύει από 23/12/2008)

2) Στην αναρρωτική άδεια συνυπολογίζονται και οι ημέρες απουσίας λόγω ασθενείας που προηγήθηκαν της άδειας.

3) Στον υπάλληλο που πάσχει από **δυσίατο νόσημα**, χορηγείται αναρρωτική άδεια, της οποίας η διάρκεια είναι διπλάσια από τη διάρκεια των αδειών των προηγούμενων παραγράφων.

4) Τα δυσίατα νοσήματα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας.

Άρθρο 55

Χορήγηση αναρρωτικής άδειας

Όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 Άρθρο 2 ΝΟΜΟΣ 4210/2013 και ισχύει από 21/11/2013

Η αναρρωτική άδεια χορηγείται ανά μήνα με εξαίρεση την περίπτωση των **δυσίατων νοσημάτων** όπως αυτά ορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 54 που χορηγείται ανά εξάμηνο κατ' ανώτατο όριο.

27. Ασφαλιστική κάλυψη ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας από 67% και πάνω

ΦΕΚ 125/1992 τεύχος Α Άρθρο 18

Ασφαλιστική κάλυψη ατόμων με ειδικές ανάγκες.

1. Τέκνα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων φορέων κοινωνικής ασφάλισης που είναι άτομα με ειδικές ανάγκες και έχουν αναπηρία **τουλάχιστον 67%**, διατηρούν το δικαίωμα για λήψη παροχών από τους παραπάνω φορείς ως **μέλη οικογένειας** έστω και εάν εργάζονται ή απασχολούνται ακόμη με σκοπό βιοποριστική εργασία ή την εργασιοθεραπεία ή απασχολησιοθεραπεία.

2. Τα παραπάνω άτομα εφόσον ασφαρίζονται από δική τους εργασία **επιλέγουν** για την λήψη παροχών είτε τους φορείς της προηγούμενης παραγράφου είτε τους φορείς στους οποίους ασφαρίζονται άμεσα, διατηρούν δε τη δυνατότητα επανεπιλογής φορέα οποτεδήποτε. Σε περίπτωση διακοπής της ασφαλιστικής εργασίας επανακτούν την **ασφαλιστική και συνταξιοδοτική** τους κάλυψη από τους φορείς της παρ. 1.

3. Άτομα με ειδικές ανάγκες με ποσοστό αναπηρίας **τουλάχιστον 67%**, που επιδοτούνται με προνοιακό ή άλλο επίδομα, **διατηρούν το επίδομά τους** αυτό και όταν εργάζονται είτε σαν υπάλληλοι σε εργοδότη είτε εργάζονται μόνοι τους σε δικό τους εργαστήριο οικοτεχνία, ελεύθερο επάγγελμα ή υποβάλλονται σε φυσικοθεραπεία, εργοθεραπεία, απασχολησιοθεραπεία, λογοθεραπεία, ημερήσια φύλαξη και ψυχολογική στήριξη.

28. Σύνταξη στη 15ετία

Όσοι πάσχουν από **δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική** αναιμία αρκεί δεκαπενταετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, χωρίς ηλικιακά κριτήρια (ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ, Φ11321/οικ.47523/1570, ΦΕΚ 2311/2015, εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, οι συνταξιούχοι του Ν.612/1977 και των διατάξεων που παραπέμπουν σε αυτόν) και ανεξάρτητα από το εάν μεταγγίζονται ή όχι (εγκύκλιος Υπουργείου Εργασίας Σ40/81/1546886/2018), ώστε να λαμβάνουν **πλήρη σύνταξη γήρατος**. (παρ.3 άρθρο 16 νόμος 2227/1994 ΦΕΚ 129/Α/1994, εγκύκλιος Υπουργείου Εργασίας προς ΕΦΚΑ αρ. πρωτ. Φ80000/61352/1381, προεδρικό διάταγμα 169/2007 άρθρο 1^α και 26^α ΦΕΚ 210/2007, γνωμοδότηση ΝΣ κράτους 6/2015 περί σύνταξης στην 15ετία στους ασφαλισμένους στον ΟΓΑ).

29. Καθορισμός ποσού σύνταξης 15ετίας

Νόμος 612/1977 άρθρο 1 παρ. 2 ΦΕΚ 164/1977 τεύχος Α

Το ποσόν της σύνταξης καθορίζεται ίσο προς αυτό που αντιστοιχεί σε 10.500 ημέρες ή 35 έτη ασφάλισης

Νόμος 2227/1994 άρθρο 3 παρ 3 ΦΕΚ 129/Α/1994

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ.7 του άρθρου 15 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

"Η μηνιαία σύνταξη των παντελώς τυφλών, παραπληγικών και τετραπληγικών υπαλλήλων του τετάρτου εδαφίου της περίπτ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος, καθώς και όσων πάσχουν από Βήτα ομόζυγο μεσογειακή ή **δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική** αναιμία με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%, που υποβάλλονται σε μετάγγιση της ίδιας ως άνω διάταξης, ορίζεται στα ογδόντα τοις εκατό (80%) των κατά την παρ. 2 του άρθρου 9 αποδοχών, που λαμβάνουν κατά το χρόνο της εξόδου τους από την υπηρεσία, εφόσον εξέρχονται μετά τη συμπλήρωση δεκαπενταετούς πλήρους πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας, ανεξαρτήτως αιτίας εξόδου".

30.Μετατροπή σύνταξης αναπηρίας σε σύνταξη γήρατος

Η δυνατότητα συνταξιοδότησης λόγω **γήρατος** που παρέχεται στους πάσχοντες από **δρεπανοκυτταρική νόσο** με ειδικές προνομιακές διατάξεις, ανεξαρτήτως ηλικίας, με 15 έτη ασφάλιση ή εφόσον πρόκειται για ασφάλιση υπολογιζόμενη από τον οικείο φορέα σε ημέρες, με 4050 ημέρες ασφάλισης, παρέχεται και σε όσους **έπασχαν από δρεπανοκυτταρική νόσο** κατά την συνταξιοδότηση τους και οι οποίοι ενδεχομένως λόγω άγνοιας δεν αιτήθηκαν την υπαγωγή τους στις ανωτέρω σχετικές διατάξεις. Παρέχεται δηλαδή η δυνατότητα μετατροπής της σύνταξης αναπηρίας σε σύνταξη γήρατος. **Το ποσόν της σύνταξης καθορίζεται ίσο προς αυτό που αντιστοιχεί σε 10.500 ημέρες ή 35 έτη ασφάλισης** (άρθρου 1 του Ν. 612/1977, εγκύκλιος Υπ. Εργασίας Αριθμ. πρωτ.: Φ.10035 /34505/948/2017)

31.Επίδομα ανικανότητας - λοχαγού

Προεδρικό διάταγμα 169 /2007 φεκ 210/2007 τεύχος Α Άρθρο 54 παρ. 10

Σύμφωνα με το Άρθρο 5 παρ. 4 Ν.3408/05 (ΦΕΚ 272/Α'/4.11.2005) στο τέλος του άρθρου 54 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος ως εξής:

Το επίδομα της παραπάνω παραγράφου 5 δικαιούνται και τα πρόσωπα του προτελευταίου εδαφίου της **περ. α της παρ. 1 του άρθρου 1**, καθώς και αυτά του τέταρτου εδαφίου της **περ. α της παρ. 1 του άρθρου 26**.

Εγκύκλιος Δ24α/Φ.32/Γ.Π.57882/1005

Διευκρινίσεις για τη χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης της ΚΥΑ Γ4/Φ167/2073/13-08-1982 (ΦΕΚ 640, Β') στους συνταξιούχους του Δημοσίου που πάσχουν από συγγενή αιμολυτική αναιμία (Μεσογειακή, **δρεπανοκυτταρική, μικροδρεπανοκυτταρική** κλπ) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κλπ)

Επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αποτελεί κατά τη διατύπωση του Γενικού Λογιστηρίου του κράτους (ανωτέρω [4] σχετικό) «**παρακολούθημα**» της σύνταξης και ουδέποτε του προσδόθηκε ο όρος της «**οικονομικής ενίσχυσης**». Συνεπώς, όσοι συνταξιούχοι του Δημοσίου λαμβάνουν το ως άνω επίδομα, **εξακολουθούν να δικαιούνται και το προνοιακό επίδομα**.

32. Προσθετό ποσό στη σύνταξη γονέων θαλασσαιμικών

Γονείς (ασφαλισμένων συγκεκριμένων ταμείων) που έχουν θαλασσαιμικά τέκνα λαμβάνουν στη σύνταξή τους ένα πρόσθετο ποσό που απορρέει από την αναπηρία του τέκνου αλλά με την προϋπόθεση ότι αυτό είναι ανίκανο προς βιοπορισμό, εργασία.

33. Σύνταξη γονέων και συζύγων ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 80% και πάνω στον δημόσιο τομέα

Μητέρες αναπήρων τέκνων με ποσοστό αναπηρίας **80% και άνω** καθώς και σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον 10ετή έγγαμο βίο, ασφαλισμένοι σε φορείς κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου εργασίας και κοινωνικών ασφαλίσεων θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με την συμπλήρωση 7500 ημερών εργασίας ή 25 ετών ασφάλισης **μόνο στο δημόσιο** τομέα με **όριο ηλικίας τα 55** και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση. Το καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το πλήρες κατώτατο όριο σύνταξης λόγω γήρατος, που καταβάλλεται κάθε φορά από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. (νόμος 3232/2004 άρθρο 5 παρ. 4)

34. Προτεραιότητα στις συντάξεις των ΑμεΑ

Νόμος 4387 Φεκ Α85/2016

Άρθρο 9 παρ.3 και Άρθρο 29 παρ.10 :

Η προσωρινή σύνταξη καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στους δικαιούχους που είναι άτομα με αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες που προστατεύουν άτομα με αναπηρία ή σε όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του **N. 612/1977** είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, ή με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης **α' της παρ. 1**

των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007 (Α' 210) είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά.

35. Προτεραιότητα των ΑμεΑ για την εφάπαξ παροχή

Άρθρο 35 παρ.10 :

Η εφάπαξ παροχή καταβάλλεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα σε όλους τους δικαιούχους που είναι άτομα με **αναπηρία, με χρόνιες παθήσεις και στους γονείς και νόμιμους κηδεμόνες** που προστατεύουν άτομα με αναπηρία ή σε όσους συνταξιοδοτούνται με βάση τις διατάξεις του **N. 612/1977** είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές και ισχύουν κάθε φορά, ή με βάση τις διατάξεις που αναφέρονται στα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης **α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του Π.δ. 169/2007 (Α' 210)** είτε με βάση τις διατάξεις που παραπέμπουν σε αυτές, όπως ισχύουν κάθε φορά, καθώς και για όσους λαμβάνουν επίδομα, σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν. 1140/1981, όπως ισχύει για τις κύριες και επικουρικές συντάξεις.

36. Επίδομα τέκνου

Το επίδομα τέκνου καταβάλλεται λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των **εξαρτώμενων** τέκνων και το λεγόμενο **«ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα»** κατά τα πρότυπα του Ενιαίου Επιδόματος Στήριξης Τέκνων. Ως ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα ορίζεται το συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό, εισόδημα από κάθε πηγή προέλευσης προ φόρων, μετά την αφαίρεση των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, **εξαιρουμένων των επιδομάτων που δεν προσμετρώνται** στο φορολογητέο εισόδημα, όλων των μελών της οικογένειας, διαιρούμενο με την λεγόμενη κλίμακα ισοδυναμίας. Ως **εξαρτώμενα** τέκνα, στην περίπτωση **ΑμεΑ** νοούνται τα τέκνα με ποσοστό αναπηρίας **67% και άνω**, μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας τους (ενώ σε άλλες περιπτώσεις είναι μέχρι τα 18 έτη).

37. Εργασία συνταξιούχων

Υπουργική απόφαση, Φ11321/οικ.47523/1570, ΦΕΚ 2311/2015, εξαιρούνται από την αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης, οι συνταξιούχοι του Ν.612/1977 και των διατάξεων που παραπέμπουν σε αυτόν

Οι συνταξιούχοι, λόγω γήρατος, που έχουν συνταξιοδοτηθεί με τις διατάξεις του Ν. 612/1977, όπως ισχύει και τους συνταξιούχους που λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα, δεν εφαρμόζεται αναστολή καταβολής της σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας σε περίπτωση που ο συνταξιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται και υπάγεται στην ασφάλιση του φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται. Για τους δικαιούχους του εξωιδρυματικού επιδόματος, εφαρμόζονται οι διατάξεις οι οποίες ορίζουν ότι το ποσό του επιδόματος καταβάλλεται ολόκληρο στην περίπτωση κατά την οποία αυτοί εργαστούν.

Νόμος 3996/2011 Άρθρο 42. Απασχόληση Συνταξιούχων και λοιπές διατάξεις
Σχετ: Οι με αριθ. 35/2013 και 13/2015 εγκύκλιοι και το με αριθ. Σ78/10/2.6.2014 Γενικό Έγγραφο της Δ/νσής μας.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 42 παρ. 1 του Ν. 3996/2011 , οι διατάξεις του άρθ. 63 του Ν. 2676/99 , όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 1 του άρθ. 16 του Ν. 3863/10 , καθώς και καταστατικές διατάξεις που προβλέπουν αναστολή καταβολής της σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας σε περίπτωση που ο συνταξιούχος αναλαμβάνει εργασία ή αυτοαπασχολείται και υπάγεται στην ασφάλιση του φορέα από τον οποίο συνταξιοδοτείται, δεν έχουν εφαρμογή στους συνταξιούχους ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που έχουν συνταξιοδοτηθεί με τις διατάξεις του Ν. 612/77, όπως ισχύει, καθώς και στους συνταξιούχους που λαμβάνουν το εξωδρυματικό επίδομα.

38. Τέλη ταξινόμησης και τέλη κυκλοφορίας

Πάσχοντες από **δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική** αναιμία για αυτοκίνητο μέχρι 1650κυβ, δικαιούνται απαλλαγή από τα τέλη ταξινόμησης εισαγωγής αυτοκινήτου και από τα **τέλη κυκλοφορίας**. Την ίδια απαλλαγή από τέλη κυκλοφορίας δικαιούνται και οι γονείς των ανήλικων αναπήρων ή τα πρόσωπα που έχουν την επιτροπεία των ανηλικών (ΠΟΛ.1127/2018 Κοινοποίηση των διατάξεων του αρ. 29 του ν. 4538/2018 (85 Α').

39. Κάρτα στάθμευσης

Πάσχοντες από **δρεπανοκυτταρική ή μικροδρεπανοκυτταρική** αναιμία δικαιούνται κάρτα στάθμευσης με την οποία μπορούν να ζητήσουν από το δήμο τους **θέση παρκιν** έξω ή κοντά στο σπίτι σας, να σταθμεύουν σε **θέσεις ΑμεΑ**, να έχουν **50% έκπτωση στα ακτοπλοϊκά εισιτήρια για το αυτοκίνητο τους (με 80% αναπηρία τουλάχιστον)** και να περνούν **δωρεάν τα διόδια** ΕΚΤΟΣ της γέφυρας Ρίου Αντιρρίου που έχουν μια καλή έκπτωση και τις Αττικής οδού όπου περάνε μόνο οι ανάπηροι πολέμου!!!!.Στα διόδια του οδού Αιγαίου χρειάζεται ηλεκτρονική κάρτα.

40. Έκπτωση ΑμεΑ σε ακτοπλοϊκά εισιτήρια

Έκπτωση 50% στα ακτοπλοϊκά εισιτήρια έχουν τα ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας **τουλάχιστον 80%** (Αρ. Πρωτ. 3324.1/01/13 Όπως τροποποιήθηκε με Αριθμ. 3324.1/01/14, ΦΕΚ Β 1129/2014)

41. Απαλλαγή από φόρο εισοδήματος ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 80% και πάνω

Επιπρόσθετα, με τις διατάξεις της περ. ε' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν.4172/2013 ορίζεται ότι απαλλάσσονται του φόρου, μεταξύ άλλων εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία

που χορηγούνται σε αναπήρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό **(80%)**.

Το Β΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους με την αριθμ. ΝΣΚ 82/2016 ομόφωνη γνωμοδότησή του, η οποία έγινε αποδεκτή από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και κοινοποιήθηκε με την ΠΟΛ.1098/30.6.2016 εγκύκλιο, έλαβε τη θέση ότι τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των ανωνύμων εταιρειών, με ποσοστό αναπηρίας **τουλάχιστον 80%**, δικαιούνται της προβλεπόμενης φοροαπαλλαγής της περιπτώσεως ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του ν.4172/2013 για την αμοιβή που καταβάλλεται σε αυτά για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους **υπό την ανωτέρω ιδιότητά τους** και δεν προέρχεται από τα κέρδη της εταιρείας ή από την παροχή υπηρεσιών τους πέραν της ιδιότητάς τους ως μελών του Δ.Σ. (όπως υπηρεσίες μηχανικού, λογιστή, δικηγόρου κλπ).

Κατά το σκεπτικό του ΝΣΚ, καίτοι η θεσπιζόμενη ανωτέρω απαλλαγή του άρθρου 14 του ΚΦΕ δεν αφορά σε όλες τις κατ' ιδίαν μορφές των ακαθαρίστων εισοδημάτων του άρθρου 12 παρ. 3, αλλά μόνο στους μισθούς, τις συντάξεις και την πάγια αντιμισθία, είναι προφανές ότι η παράλειψη του νομοθέτη να μνημονεύσει ρητώς στη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 2 περ.ε' ως απαλλασσόμενα και τα εισοδήματα των αναπήρων, τα οποία προέρχονται από αμοιβές (ή από ημερομίσθια κλπ), δεν δύναται να οδηγήσει σε αποκλεισμό της φορολογικής απαλλαγής για τα εν λόγω εισοδήματα, καθώς τέτοιος αποκλεισμός θα ήταν αντίθετος προς θεμελιώδεις αρχές του Συντάγματος για την προστασία των ατόμων με αναπηρία.

Κατόπιν των ανωτέρω, με δεδομένο ότι οι αμοιβές που αποκτούν τα φυσικά πρόσωπα της περ. στ' της παρ.2 του άρθρου 12 του ν.4172/2013 από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας και υπό την αίρεση ότι συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που θέτουν οι ίδιες ως άνω διατάξεις, εντάσσονται, για τη φορολόγησή τους, στο εισόδημα από μισθωτή εργασία, γίνεται δεκτό, κατ' ανάλογη εφαρμογή των αναφερομένων στην ανωτέρω γνωμοδότηση του ΝΣΚ, ότι οι εν λόγω αμοιβές που λαμβάνουν τα προαναφερθέντα φυσικά πρόσωπα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον **80%**, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαλλακτικής διάταξης του άρθρου 14 του ΚΦΕ. (ΠΟΛ.1096/2017 περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν.4172/2013, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%).

(Υπ. Οικ. Δ12Α 1023686/03.02.2014 Απαλλαγή από την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος των μισθών, συντάξεων που χορηγούνται σε πρόσωπα με αναπηρία, βάσει των διατάξεων του ν.4172/2013.)

1. Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν.4172/2013 (ΦΕΚ 167Α/23.07.2013) απαλλάσσονται από το φόρο, μεταξύ άλλων κατηγοριών εισοδήματος από μισθωτή εργασία:

α) Η σύνταξη που καταβάλλεται σε ανάπηρους πολέμου και σε θύματα ή οικογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε ανάπηρους ειρηνικής περιόδου, στρατιωτικούς γενικά, που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της εργασίας τους,

β) Το εξωδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες,

γ) Οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε πρόσωπα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%).

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 72 του ιδίου ως άνω νόμου, για εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 59 του ν.4172/2013, ορίζεται ότι εισόδημα που απαλλάσσεται από το φόρο δεν υπόκειται σε παρακράτηση.

3. Κατά συνέπεια, από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι κατά την καταβολή συντάξεων σε ανάπηρους πολέμου, σε θύματα ή ομογένειες θυμάτων πολέμου, καθώς και σε ανάπηρους ειρηνικής περιόδου στρατιωτικούς γενικά (που έχουν υποστεί βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους), όπως επίσης και κατά την χορήγηση του εξωδρυματικού επιδόματος, αλλά και των λοιπών προνοιακών επιδομάτων σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρία που τα δικαιούνται, δεν θα πρέπει να παρακρατείται φόρος εισοδήματος. Περαιτέρω, από τις οικείες διατάξεις προκύπτει ότι δεν υφίσταται υποχρέωση παρακράτησης φόρου εισοδήματος και κατά την καταβολή μισθών, συντάξεων και πάγιας αντιμισθίας σε πρόσωπα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80%, ανεξαρτήτως του είδους της αναπηρίας που παρουσιάζουν.

42.ΕΝ.Φ.Ι.Α. έκπτωση 100% για ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω

Με τις διατάξεις παρ.2 του άρθρου 7 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α') ορίζεται ότι με πράξη της Φορολογικής Διοίκησης χορηγείται έκπτωση εκατό τοις εκατό (100%) επί του ΕΝ.Φ.Ι.Α. στο φορολογούμενο, την ή το σύζυγό ή οποιοδήποτε από τα εξαρτώμενα τέκνα της οικογένειας του που έχει αναπηρία σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω, εφόσον πληρούνται σωρευτικά και οι λοιπές προϋποθέσεις.

43.Μείωση φόρου σε ΑμεΑ με ποσοστό 67% και άνω

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α' του άρθρου 17 του ν. 4172/2013, πρόσθετη μείωση φόρου ποσού διακοσίων (200) ευρώ προβλέπεται για τον φορολογούμενο και τα εξαρτώμενα μέλη του, τα οποία είναι πρόσωπα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (**67%**) αναπηρία βάσει γνωμάτευσης του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανώτατης του Στρατού Υγειονομικής Υπηρεσίας (Α.Σ.Υ.Ε.) για την πιστοποίηση αναπηρίας. Δε λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

44.Απαλλαγή από την υποχρέωση Στράτευσης (Ι5) ύστερα από αίτηση στο αρμόδιο στρατολογικό γραφείο.

Απόφ. ΥΠΑΜ αρ.8 Αρ.Φακ.Υ.Α.6.18.001.15 Ο ΠΕΡΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2011

Απόφαση Δυνάμει του Άρθρου 35 ΘΕΜΑ: Υποκατάστατη Υγειονομική Εξέταση ή Επανεξέταση, Χωρίς Αυτοπρόσωπη Παρουσία (Άρθρο 35 του Περί Εθνικής Φρουράς Νόμου του 2011)

1β. Πέραν των παραπάνω περιπτώσεων, αίτηση για έγκριση της υποκατάστατης υγειονομικής εξέτασης ή επανεξέτασής τους από τις υγειονομικές επιτροπές χωρίς την αυτοπρόσωπη παρουσία τους, δύνανται να υποβάλλουν και πρόσωπα που **πάσχουν από σοβαρά και ανίατα νοσήματα, παθήσεις και βλάβες της υγείας**, όπως αυτά καθορίζονται στον πίνακα του Παραρτήματος «Α».

Παράρτημα Α

15. Χρόνιες βαριές αναιμίες με αιμοσφαιρίνη κάτω από 9gr% βεβαιωμένη εργαστηριακά.

45.Δικαιώματα των πολιτών και των επιχειρήσεων στις συναλλαγές τους με τις δημόσιες υπηρεσίες

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ Αρ.
πρωτ.: ΔΙΣΚΠΟ/Φ.18/οικ.6190/12.3.2012

Θ. ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑμεΑ

(i) Βελτίωση της προσβασιμότητας στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον

(ii) Βελτίωση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας

(iii) Κατά προτεραιότητα εξυπηρέτηση των ΑμεΑ στις δημόσιες υπηρεσίες